

ZİYA GÖKALP'İ TÜRKÇÜLÜK SİSTEMİ BAĞLAMINDA BÜTÜNCÜL OKUMAK

Reading Ziya Gokalp in a Whole Context of The Turkism System

DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/joh.53880>

Songül ULUTAŞ, Oğuz Kaan DALGIÇ

Özet

Ziya Gokalp hiç kuşkusuz Türkçülük akımının öncü isimlerindedir. Bu nedenle Türkçülük konusunda araştırma yapan çok sayıda kişi tarafından okunmuştur. Bu noktada dikkat çeken en önemli sorun bütüncül bir okumanın gözden kaçırılmış olmasıdır. Bu nedenle çalışmanın temel amacı, Gokalp'in Türkçülüğünün neden bütün hâlinde okunması gerektiğini örneklerle ortaya koymaktır. Çok uluslu yapıların yerini ulus devletlerin almasıyla sonuçlanan milliyetçilik çağı, Türklerin kendi uluslarını inşa etmelerini, kültürlerini ve dillerini araştırarak millî bir Türk kimliği ortaya koymalarını zorunlu hâle getirmiştir. Osmanlı'dan miras kalan hayatın yerine yeni bir hayat betimleyen Gokalp, bu yeni hayatın esaslarını Türkçülüğün ilkeleriyle birleştirmiş ve yeni bir toplum inşa etmek istemiştir. Bu çalışmada, Gokalp'in ahlakta, dilde, felsefede, siyasette, hukukta, eğitimde, kültür ve medeniyet meselelerinde ve kavram tartışmalarında öne sürdüğü düşünceler birer örnek kabul edilmiştir. Bu örneklerden yola çıkılarak Gokalp'in Türk milletine yönelik betimlemesi tartışılmıştır. Gokalp'in inşa sürecinde Türkçülük çatısı altında topladığı düşünceleriyle Müslüman, çağdaş Türk milletini bütün yönleriyle betimlediği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ziya Gokalp, Millet, Milliyet, Milliyetçilik, Türkçülük, Millî Kimlik.

Abstract

Ziya Gokalp is undoubtedly one of the pioneers of the Turkism movement. For this reason, it has been read by many people doing research on Turkism. The most striking problem at this point is that a holistic reading has been overlooked. Our aim in this study is to show with examples why Gokalp's Turkism should be read as a whole. The era of nationalism, which resulted in the replacement of multinational structures by nation states, made it necessary for Turks to build their own nation, to reveal a national Turkish identity by researching their culture and language. Describing a new life instead of the life inherited from the Ottoman period, Gokalp combined the principles of this new life with the principles of Turkism and wanted to build a new society. In this study, the ideas put forward by Gokalp in morality, language, philosophy, politics, law, education, culture and civilization issues and concept discussions are accepted as examples. Based on these examples, Gokalp's description of the Turkish nation was discussed. It has been tried to reveal that Gokalp described the Muslim and contemporary Turkish nation with all its aspects, with the thoughts he gathered under the same roof of Turkism during the construction process.

Keywords

Ziya Gokalp, Nation, Nationality, Nationalism, Turkism, National Identity.

References

- Akçura, Y. (2016). Türkçülüğün Tarihi, Türklük Fikri, Türkçülük Cereyanı, Türk Ocakları. haz. Erol Kılınc, Ötüken.
Ali Canip & Gokalp, Z. (2014). Yeni Lisan. Genç Kalemler, 2(2), 27 Nisan 1327 Çarşamba ve Genç Kalemler Dergisi, haz. İbrahim Parlatır & Nurullah Çetin, Türk Dil Kurumu, ss. 105-109.

Çalen, M. K. (2017). Osmanlıcılık ve İslâmcılık Karşısında Türkçülük. Ötüken.

Çalık, E. (2019). Türk Düşüncesinde Ziya Gökalp, Ziya Gökalp'ta Türkçülük- İslâmcılık ve Medeniyetçilik Anlayışı, ed. Ayşegül Büşra Çalık, Ötüken.

Danış, F. (2020). Bourdieücü bir milliyetçilik kuramı için başlangıç: Literatürün eleştirisi ve temel varsayımlar. Milliyetçilik Araştırmaları Dergisi, 2, 19

[Tam metne ulaşmak ve tüm referansları görmek için tıklayın.](#)